

Op 9 november 2018 heeft Minister Schouten van LNV in een brief aan de Tweede Kamer een aantal maatregelen benoemd met betrekking tot bijtincidenten en dierenwelzijn.

Als Raad van Beheer zijn wij de overkoepelende organisatie voor de Nederlandse kynologie en vertegenwoordigen wij via onze aangesloten verenigingen meer dan 100.000 hondenliefhebbers. Vanuit die positie voeren wij al lange tijd gesprekken met de politiek en andere maatschappelijke organisaties over de preventie van bijtincidenten en het welzijn van honden. Wij willen dan ook graag de gelegenheid nemen om onze visie met betrekking tot de in de kamerbrief aangekondigde maatregelen te delen.

Daarbij wijzen wij altijd op een aantal stappen in het proces die van groot belang zijn en door ons altijd als basis worden gebruikt in de discussie:

- Selectie van ouderdieren ter voorkoming van doorgeven van agressief gedrag, zowel erfelijk als via opvoeding door de moederhond.
- Socialisatie van de pups bij de fokker.
- Selectie van en voorlichting aan de pupkopers.
- Goede opvoeding van de hond.

Voor het eerst zien wij een breed pakket aan maatregelen dat aansluit bij deze visie. Het opstellen van een barrièremiddel door het centrum voor Criminaliteit en Veiligheid heeft alle stappen in de levenscyclus van de hond in kaart gebracht en helpt om de aansluiting op de door ons gehanteerde cyclus te bewerkstelligen.

Selectie van ouderdieren ter voorkoming van doorgeven van agressief gedrag, zowel erfelijk als via opvoeding door de moederhond

De risicobeoordelingstest die ontwikkeld wordt, in samenhang met een mogelijk fokverbod of zelfs castratie voor honden die agressief gedrag vertonen zijn maatregelen die bij kunnen dragen aan een goede selectie op temperament van de ouderdieren. De aangekondigde centrale registratie van bijtincidenten kan verder helpen agressieve honden te signaleren en uit te sluiten.

Hoewel wij in principe tegen rasspecifieke maatregelen zijn, begrijpen wij hier de wens om een lijst van hoog-risico honden te hanteren. Uiteraard begrijpen wij dat het beter is om de aandacht vooral te richten op honden die de kracht hebben om werkelijk substantiële schade aan te richten.

Belangrijk voor die acceptatie is dat binnen dit kader het individuele gedrag van de hond beoordeeld wordt en leidend is voor maatregelen.

Socialisatie van de pups bij de fokker

Het komen tot een wetenschappelijk onderbouwing van de juiste wijze van socialiseren van de hond sluit uiteraard naadloos aan bij dit punt. Niet alleen gaat deze onderbouwing fokkers een handvat geven en helpen om te komen tot een goede socialisatie, maar het zal ook een duidelijke verplichting meebrengen voor fokkers om in een goede socialisatie te voorzien. Het ondersteunen door de benodigde kennis bij fokkers te benoemen zal helpen om de druk op fokkers te leggen de nodige kennis op te doen. Als Raad van Beheer zetten we ons hier binnen ons eigen werkgebied ook al lang voor in.

Ook een eerder door de minister van J&V aangekondigde maatregel dient hier te worden genoemd. De mogelijkheid om een educatieve maatregel op te leggen aan houders (in dit geval ook fokkers) die vanuit onkunde en onwetendheid het welzijn van een dier schaden (bijvoorbeeld door ondeugdelijke socialisatie) legt een zware verantwoordelijkheid op de fokker op dit gebied.

Selectie van en voorlichting aan de pupkopers

Het initiatief om duidelijke leerdoelen te formuleren voor de kennis en kunde van houders juichen wij toe. Het verbeteren van voorlichting en educatie zien wij als een van de belangrijkste pijlers in verbetering van het welzijn en de preventie van bijtincidenten. De op te stellen leerdoelen kunnen dan door de kynologie worden vertaald naar de aangeboden opleidingen. Hier zien wij een belangrijke rol weggelegd voor de Raad van Beheer en haar partners om dit goed te verankeren en waar nodig te garanderen via de door de Raad van Beheer gecertificeerde kynologisch Instructeurs.

Ook twee eerder door de minister van J&V aangekondigde maatregelen passen in dit kader. De invoering van een zelfstandig houdverbod kan gezien worden als een maatregel op dit gebied. Hierbij worden personen die ongeschikt zijn gebleken om een hond te houden uitgesloten van de aanschaf en het houden van een hond. Maar ook de eerder genoemde mogelijkheid om een educatieve maatregel op te leggen aan houders die vanuit onkunde en onwetendheid het welzijn van een dier schaden kan helpen om de kennis van de houder te verbeteren.

Goede opvoeding van de hond

Het eerder genoemde initiatief om leerdoelen voor de kennis en kunde van de houder te formuleren zullen uiteraard rechtstreeks hun effect hebben op de opvoeding van de hond. Waar hoog-risico honden worden genoemd is het belangrijk dat hier ook aandacht wordt besteed aan een goed risicomanagement door de houder, een onderdeel waarvoor onze partner O&O al een speciale module voor instructeurs heeft ontwikkeld.

Ook hier kunnen wij verder verwijzen naar een eerder aangekondigde maatregel van de minister van J&V. Het aanmerken van het ophitsen van een dier richting niet alleen mens

maar ook richting een ander dier als misdrijf is een stap die gezien moet worden in het kader van het verantwoord houden van een hond. Daarnaast is het niet voldoende doen om een aanval te voorkomen nu gelijk gesteld aan het ophitsen.

Deze maatregelen kunnen alleen uitvoerbaar zijn als er ook gewerkt wordt aan een betere identificatie en registratie van honden en aan een goede centrale registratie van bijtincidenten. Ook op dat gebied heeft de minister stappen aangekondigd. Ook de door ons noodzakelijk geachte DNA registratie van alle honden wordt als mogelijkheid genoemd. In combinatie met het verplichte dierenpaspoort hoopt de minister ook op te kunnen treden tegen foute en illegale fokkers.

Kortom, kijkend naar het aangekondigde pakket maatregelen zijn wij voorzichtig positief. Die voorzichtigheid wordt ingegeven door het feit dat nog niet alle informatie en antwoorden beschikbaar zijn, het voorstel nog niet definitief en het feit dat uiteindelijk veel zal afhangen van een goede handhaving. De wens om een betere educatie op te zetten voor handhavers is daarin ook een goede stap voorwaarts.

Zijn er dan geen punten van zorg? Zeker wel. Op een aantal punten zien wij zorgen binnen de kynologische gemeenschap, op een aantal andere punten hebben wij zelf nog wat zorgen.

De verwijzing naar een lijst met rassen en type honden roept bijvoorbeeld veel vragen op. De lijst is aangekondigd voor een tijdstip waarop nog geen statistische informatie met betrekking tot bijtincidenten beschikbaar zal zijn. De lijst zal dan ook opgesteld worden op basis van mentale en fysieke kenmerken. Hierbij hebben wij een aantal kanttekeningen. Het feit dat de lijst wordt opgesteld op basis van kenmerken in plaats van op statistieken baart ons minder zorgen. Uiteindelijk blijft de beoordeling binnen dit kader toch gebaseerd op het gedrag van de individuele hond en dat is van groot belang.

Ons bezwaar ligt in het feit dat ras of type een deur opent naar subjectieve beoordeling. Rasspecifieke kenmerken kunnen bijvoorbeeld alleen worden toegeschreven aan honden met een herleidbare raszuivere afkomst, oftewel aan stamboomhonden. Die groep vormt echter maar 20-25% van het totaal aantal honden, en is tot nu toe niet de groep waar de bijtincidenten het meest spelen. Hoe mentale en fysieke kenmerken gaan worden toegekend aan niet-stamboomhonden is een vraag. Liever zien wij makkelijke objectieve kenmerken, bijvoorbeeld op gewicht/hogte van de hond.

Waar op dit moment de fokkers van stamboomhonden door de Raad van Beheer via onze buitendienst gecontroleerd en ondersteund worden is nog niet duidelijk hoe dit gaat gebeuren met fokkers van niet-stamboomhonden. Dit is natuurlijk wel van belang om de richtlijnen met betrekking tot een goede socialisatie niet te laten vervallen tot een vrijblijvend advies.

Uiteraard is de Raad van Beheer een van de partijen die door de onderzoekers wordt betrokken in de genoemde initiatieven. Zo heeft de Raad van Beheer meegewerkt aan de totstandkoming van het barrièremiddel en is hij betrokken bij de onderzoeken naar socialisatie en leerdoelen voor de kennis en kunde van de houder. Als onderdeel van die betrokkenheid blijven wij uiteraard ook gesprekspartner voor het ministerie en de politiek en houden wij een vinger aan de pols.